

Sygn. akt V U 1318/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Anna Werner-Dudek

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2016 r. w Kaliszu

odwołania B. P. (poprzednio T.)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 24 lipca 2015 r. nr (...), znak (...)

w sprawie B. P. (poprzednio T.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 24 lipca 2015 r. nr (...), znak (...) w ten sposób, iż ustala, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne B. P. poprzednio T. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy u płatnika składek (...) R. T. od dnia 01 marca 2015 r. stanowi kwota 2775,00 zł.

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 24.07.2015 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne odwołującej B. T. obecnie P. od dnia 01.03.2015 r. do nadal z tytułu zatrudnienia u płatnika składek R. K.R. T. wynosi 1750,00 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła B. T. obecnie P., domagając się jej zmiany i ustalenia, iż w okresie od dnia 01.03.2015 r. do nadal podlegała ubezpieczeniu pracowniczemu od podstawy wymiaru 2775,00 zł.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca B. T., obecnie P., liczy 29 lat. B. P. posiada wykształcenie wyższe – kierunek administracja.

Wykazuje okres ubezpieczenia od 10.07.2009 r. do 15.07.2010 r. – pracownik w Firmie Usługowo-Handlowej (...). W okresie tym odwołująca pracowała jako pracownik biurowy. Pozostałe okresy to okresy zarejestrowania w Urzędzie Pracy jako bezrobotna lub stażystka.

B. T., obecnie P., mieszka pod tym samym adresem, gdzie firma (...). Jest to ta sama nieruchomość lecz, inne budynki. Odwołująca jest córką R. T.

(dowód: zeznania odwołującej, umowa o pracę)

R. T. prowadzi działalność gospodarczą od marca 2006 r. Działalność ta polega na prowadzeniu szwalni, w której wykonywane są stroje służbowe: mundury, togi. W 2015 r. w szwalni zatrudnionych było około 15 osób, obecnie zatrudnionych jest 6 osób. Osoby zatrudnione pracują na stanowiskach szwaczek, prasowaczek, kierownika produkcji lub brygadzysty. R. T. zatrudnia także syna na stanowisku kierowcy w wymiarze 1/8 etatu za wynagrodzeniem najniższym. Pracownicy osiągają wynagrodzenie minimalne.

Z tytułu działalności R. T. wykazała dochód w 2013 r. – 149882,83 zł, w 2014 r. – 21963,57 zł, w 2015 r. – około 54000 zł. Obrót roczny w firmie wynosi 300000 -400000 zł.

R. T. poszukiwała pracownika poprzez Urząd Pracy.

(dowód: zeznania R. T., dokumenty podatkowe, zaświadczenie Urzędu Skarbowego w K. z dnia 28.05.2015 r.)

Z datą 01.03.2015 r. odwołująca B. T., obecnie P. i R. T. sporządziły umowę o pracę na czas określony od dnia 01.03.2015 r. do dnia 28.02.2025 r. na stanowisku pakowacz w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 2775,00 zł.

Sporządzono podanie o pracę, kwestionariusz osobowy, listy obecności, listy płac.

Odwołująca przedstawiła zaświadczenie o zdolności do pracy z dnia 02.03.2015 r. Odwołująca miała wykonywać kontrolę jakości, pakowanie, wystawianie dokumentów do wysyłki, zamawianie kuriera, ustalanie wysyłek i zamówień.

R. T. zatrudniała E. S. w okresie od 16.02.2014 r. do 31.03.2015 r. Zarobki wymienionej wynosiły do czerwca 2014 r. – 2775,00 zł, po 3 miesięcznej przerwie od października 2014 r. – wynagrodzenie tego pracownika określono na poziomie minimalnego wynagrodzenia. E. S. została zatrudniona na stanowisku brygadzysty. Przez 4 miesiące taką pracę wykonywała i otrzymywała z tego tytułu wynagrodzenie wyższe – 2775,00 zł brutto. Następnie, ponieważ pracownik ten nie sprawdził się, został przesunięty od października 2014 r. na stanowisko szwaczki, stąd obniżenie wynagrodzenia.

(dowód: umowa o pracę, zaświadczenie lekarskie, listy obecności, kwestionariusz osobowy, zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego, protokół kontroli ZUS)

Odwołująca B. T., obecnie P., w dniu 04.12.2014 r. otrzymała skierowanie na oddział chirurgiczny w celu przeprowadzenia zabiegu. Zabieg polegać miał na przeprowadzeniu operacji woreczka żółciowego. W dniu 09.12.2014 r. został jej wyznaczony termin przyjęcia na planowy zabieg operacyjny na dzień 14.04.2015 r. Od dnia 14.04.2015 r. odwołująca była niezdolna do pracy. Lekarz leczący wskazał, iż schorzenie miało charakter nagły. W dniu 14.04.2015 r. w nocy odwołująca stawiała się w (...) Centrum Medycznym w P. na Oddziale Ratunkowym, zgłaszając bóle brzucha.

(dowód: historia przebiegu choroby)

Po zabiegu operacyjnym, B. P. wróciła do pracy w sierpniu 2015 r. Wykonywała pracę opisaną w zakresie czynności. W styczniu 2016 r. odwołująca otrzymała zaświadczenie o niezdolności do pracy z powodu przebiegu ciąży. W czerwcu 2016 r. odwołująca urodziła dziecka. Po urlopie macierzyńskim zamierza wrócić do pracy.

(dowód: zeznania odwołującej)

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 6 i 11 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121.) obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu podlegają pracownicy.

W myśl art. 8 ust. 1 cyt. ustawy za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy.

Zgodnie z art. 22 kodeksu pracy, aby można mówić o stosunku pracy określona osoba musi zobowiązać się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca w zamian za pracę zobowiązuje się świadczyć na rzecz pracownika wynagrodzenie. Wskazane wyżej ustalenia faktyczne pozwoliły na przyjęcie, że odwołująca pozostawała u pracodawcy w stosunku pracy w okresie od 01.03.2015 r.

ZUS ma prawo ocenić sporządzoną umowę o pracę i uznać ją za pozorną lub niezgodną z prawem w całości lub w części, co ma skutki dla ubezpieczonego w zakresie istnienia podstawy ubezpieczenia (por. Wyrok SN, sygn. akt III UK 200/04, opublikowany w Rzeczpospolitej 2005 r., Nr 50, str. C-1). Podzielając ten pogląd dodać należy, iż rzeczą przedsiębiorcy jest zatrudnianie pracowników dla realizacji celów gospodarczych z tą działalnością związanych, lecz okoliczności te nie są obojętne dla organu rentowego, gdy ciężar utrzymania ubezpieczonego przerzucany jest na fundusze publiczne. Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25.01.2005 r. II UKN 141/04 (OSNC 2005 Nr.15 /235).

W wyroku z dnia 09.08.2005 r. w sprawie III UK 89/05 Sąd Najwyższy stwierdził, iż ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę, może być w konkretnych okolicznościach uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współżycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu (art. 58 p 3 kc w związku z art. 300 KP).

W wyroku z dnia 19.05.2009 r. IIIUK 7/09 Sąd Najwyższy stwierdził, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa.

W prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania umów, lecz wolność ta realizuje się tylko w takim zakresie w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego lecz także wzgląd na interes publiczny. Najpełniej wyraża to art. 353¹ KC, który ma odpowiednie zastosowanie w stosunku pracy. Odpowiednie zaś stosowanie art. 58 KC pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współżycia społecznego – nieważne bezwzględnie. Ocena wysokości wynagrodzenia umówionego przez strony powstaje także na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, gdyż do ustalenia wysokości składek na ubezpieczenie społeczne znaczenie ma nie tylko fakt dokonania wypłaty wynagrodzenia w określonej wysokości. Umowa o pracę wywołuje skutki także pośrednie, w tym kwestii wysokości składki. W konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Są to skutki doniosłe zarówno dla ubezpieczonego jak i dla interesu publicznego. Należy zatem uznać, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonana z punkt widzenia ubezpieczeń społecznych. W związku z tym nadmiernemu uprzywilejowaniu płacowemu pracownika w prawie ubezpieczeń społecznych – w okolicznościach każdego wypadku – można przypisać zamiar nadużycia świadczeń przysługujących z ubezpieczenia. Alimentacyjny charakter tych świadczeń oraz zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca stanowiąca podstawę wymiaru składki nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27.04.2005 r. sygn. II UZP 2/05 – OSNP 2005/21/338).

W niniejszej sprawie stwierdzić należy, iż wynagrodzenie odwołującej określone na poziomie 2775,00 zł brutto nie przewyższało rzeczywistego wkładu jej pracy, i nie było ustalone ponad wkład jej pracy, ponad granice płacy słusznej i sprawiedliwej. Nie pozostawało w dysproporcji do realnych dochodów osoby prowadzącej działalność gospodarczą i sytuacji finansowej tej osoby. Zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego z określonym wynagrodzeniem dotyczyło sytuacji, gdy odwołująca miała w przyszłości zaplanowany zabieg chirurgiczny, z tym że jego charakter ani nie

wykluczał możliwości pracy przez odwołującą w okresie oczekiwania na ten zabieg, ani nie zapowiadał długotrwałych okresów niezdolności do pracy. Odwołująca wróciła do pracy latem 2015 r. i pracę nadal wykonywała. Czynność prawna dokonana przez strony, która nie może być oceniona w płaszczyźnie obejścia prawa, może być oceniana w innej płaszczyźnie. Nie może oznaczać taka sytuacja akceptacji dla nagannych i szkodliwych społecznie zachowań. Ustalenie nadmiernie wysokiego wynagrodzenia za pracę uznać należy za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i jako takie nieważne. W niniejszej sprawie nie można dopatrzeć się nadmiernego uprzywilejowania płacowego odwołującej, osoby z wyższym wykształceniem, która mogła i faktycznie wykonywała czynności brygadzysty w zakładzie matki.

Sąd odwołanie jako zasadne podlegało uwzględnieniu w zakresie wysokości wynagrodzenia za pracę w kwocie 2775,00 zł brutto jako podstawy wymiaru składek od dnia 01.03.2015 r. do nadal.

Sąd orzekł w myśl art. 477¹⁴§ 2 kpc.